

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **V. P.**, proti žalovanému: **Městský úřad Jílové u Prahy**, se sídlem Masarykovo náměstí 194, Jílové u Prahy, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 23. 5. 2019, č. j. 44 A 27/2019 - 8,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud v Praze usnesením ze dne 23. 5. 2019, č. j. 44 A 27/2019 – 8, odmítl žalobou podanou žalobcem (dále je „stěžovatel“) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 1. 2019, č. j. MJuP/00540/2019, kterým bylo zastaveno řízení o přestupku proti občanskému soužití, jehož se měla dopustit třetí osoba.

[2] V rámci e-mailové komunikace stěžovatel zaslal pracovníci krajského soudu dne 23. 7. 2019 zprávu obsahující mj. tuto informaci: „*Z opatrnosti oznamuji kas stiznost jiz nyní.*“ Dne 25. 7. 2019 byla krajskému soudu osobně doručena písemnost stejného obsahu, vlastnoručně podepsaná stěžovatelem. V doplnění kasační stížnosti dne 5. 9. 2019 stěžovatel uvedl, že je přesvědčen o včasnosti kasační stížnosti, neboť byla podána bezprostředně poté, kdy se stěžovatel o napadeném usnesení dozvěděl. Zásilky krajského soudu, jimiž se soud pokoušel stěžovateli usnesení doručit, považuje stěžovatel za nesprávně doručované, neboť nebyly vloženy do poštovní či jiné adresátem užívané schránky, ačkoliv stěžovatel má zřízenou tzv. „*odnosovou schranku*“, která je rovnocenná schránce domovní, a provozovatel poštovních služeb je dle § 13 vyhlášky č. 464/2012 Sb., o stanovení specifikace jednotlivých základních služeb a základních kvalitativních požadavků na jejich poskytování (dále jen „*vyhláška č. 464/2012 Sb.*“), povinen zajistit zejména doručení písemnosti do vlastních rukou adresáta. Na zadní straně obálky s doručovanou zásilkou pak není ani v jednom případě vyznačeno, zda bylo možné zanechat písemné oznámení v místě doručení. Proto stěžovatel dospěl k závěru, že „*nebyly naplneny ustavni kautely fikce doruceni*“.

[3] Současně v tomto podání stěžovatel uplatnil návrh na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti a přípisem ze dne 5. 9. 2019 požádal o osvobození od soudních poplatků. Věc byla Nejvyššímu správnímu soudu předložena krajským soudem dne 19. 9. 2019.

[4] Nejvyšší správní soud se zabýval nejprve otázkou, zda jsou v dané věci splněny veškeré podmínky řízení, a shledal, že kasační stížnost byla podána opožděně.

[5] Ze spisu krajského soudu vyplývá, že předmětné usnesení, kterým bylo skončeno řízení o žalobě, bylo stěžovateli doručováno v obálce typu III. prostřednictvím provozovatele poštovních služeb (Česká pošta, s. p.) na adresu Hládkov 12, Praha 6. Ze zadní strany obálky je patrné, že k pokusu o doručení došlo dne 30. 5. 2019 a jelikož nebylo možné písemnost vložit do schránky, byla vrácena soudu. V dané části obálky je uvedena poznámka „chybí schránka“. Obálka s usnesením byla dne 3. 6. 2019 vrácena zpět krajskému soudu, aniž by z ní byla oddělena část „Oznámení a poučení“.

[6] Následně došlo k ověření správnosti adresy stěžovatele v centrální evidenci obyvatel a proběhl další pokus o doručení prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Ze zadní strany obálky je patrné, že k pokusu o doručování došlo dne 24. 6. 2019 a písemnost byla vrácena soudu, neboť ji nebylo možno vložit do schránky, s poznámkou, že stěžovatel „nemá DS“. Z obálky byla oddělena část „Oznámení a poučení“. Krajský soud proto přistoupil dne 27. 6. 2019 k doručení prostřednictvím vyvěšení na úřední desce soudu dle § 50 odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 42 odst. 5 s. ř. s.

[7] Při doručování písemností ve správním soudnictví se dle § 42 odst. 5 s. ř. s. použijí obdobně pravidla pro doručování v občanském soudním řízení. K doručení předmětného usnesení použil krajský soud způsob vymezený v § 50 o. s. ř., který je určen pro doručování tzv. jiných písemností, tj. těch, které se nedoručují do vlastních rukou. Do vlastních rukou jsou dle § 49 odst. 1 o. s. ř. doručovány písemnosti, u nichž tak stanoví zákon nebo nařídí-li tak soud. Vzhledem k tomu, že soudní řád správní nevyžaduje ani u usnesení, jímž se řízení končí, aby bylo doručováno do vlastních rukou (srov. § 55 odst. 3 s. ř. s.), a soud tento způsob doručení nenařídil, proti způsobu doručení podle § 50 o. s. ř. s. využitím obálky typu III. nelze nic namítat. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že odkaz stěžovatele na § 13 vyhlášky č. 464/2012 Sb. není pro posuzovanou otázku relevantní. Na tom nic nemění ani skutečnost, že je na obálce typu III. poněkud nelogicky uveden text „Doručenka do vlastních rukou“, „Neukládat“ (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2011, č. j. 3 As 16/2010 – 69, všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[8] Pro doručování prostřednictvím obálky typu III. platí dle § 50 odst. 2 o. s. ř., že pokud doručující orgán nezastihl adresáta písemnosti a písemnost nelze doručit vhozením do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, „*doručující orgán písemnost vrátí odesílajícímu soudu a v místě doručení o této skutečnosti zanechá písemné oznámení. Odesílající soud doručí písemnost vyvěšením na úřední desce soudu; písemnost se považuje za doručenou desátým dnem po vyvěšení. Stejně se postupuje, nelze-li v místě doručení zanechat oznámení; § 49 odst. 7 se použije obdobně*“.

pokračování

[9] Stěžovatel rozporoval, že by mu bylo doručeno, resp. že mohlo dojít k doručení prostřednictvím fikce doručení desátým dnem po vyvěšení na úřední desce soudu. Možnost doručení prostřednictvím vyvěšení na úřední desce soudu dle § 50 odst. 2 o. s. ř. přitom vyžaduje kumulativní splnění dvou podmínek, a to nemožnost vhodit písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky a současně zanechání oznámení v místě doručení, je-li to možné. Pokud jde o první kritérium, touto otázkou se zabýval Nejvyšší soud v usnesení ze dne 4. 9. 2013, sp. zn. 30 Cdo 1974/2013, dostupném na www.nsoud.cz. Nejvyšší soud posuzoval, zda byly naplněny podmínky pro doručení písemnosti podle § 50 odst. 2 věty druhé o. s. ř., tedy pro doručení vyvěšením na úřední desce soudu, neboť v daném případě obálka, v níž bylo žalobci doručováno a která se vrátila zpět soudu prvního stupně, neobsahovala jakékoliv obvyklé prohlášení doručujícího orgánu o tom, jak bylo se zásilkou naloženo a zda a proč ji nebylo možno vložit do schránky. Nejvyšší soud v této věci uvedl, že *„aby bylo možné přistoupit k doručení písemnosti na úřední desce soudu, je nejprve třeba zjistit, zda se doručující orgán vůbec o doručení vhozením do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky pokusil, a pakliže ano, z jakého důvodu nebyl tento pokus úspěšný, neboť jinak není možné uzavřít, že písemnost nebylo možno tímto způsobem doručit“*. Nejvyšší soud následně uzavřel, že chybou doručujícího orgánu nebyla splněna podmínka pro přikročení k doručování písemnosti prostřednictvím úřední desky soudu, a proto písemnost nebyla žalobci řádně doručena.

[10] Nejvyšší správní soud se zabýval tvrzením stěžovatele, podle něhož provozovatel poštovních služeb pochybil v procesu doručování, neboť zásilka nebyla vhozena do schránky, ačkoliv stěžovatel má zřízenou „odnosovou schránku“, která je rovnocenná schránce domovní. Stěžovatelem uvedený pojem však Česká pošta, s. p. jako provozovatel poštovních služeb nezná. Je patrné, že stěžovatel má na mysli zřízení služby „odnáška“, avšak z její definice vyplývá, že jde o službu, v rámci níž jsou dle § 21 odst. 1 vyhlášky č. 464/2012 Sb. *„ukládány poštovní zásilky nebo poukázané peněžní částky u dohodnuté provozovny, aniž by byl učiněn pokus o jejich dodání na adresu adresáta. Odnáška nemůže být sjednána pro případy, u nichž by to bylo v rozporu s poštovní smlouvou uzavřenou s odesílatelem“*.

[11] Z uvedené definice nevyplývá, že by služba zahrnovala zřízení schránky, která by byla rovnocenná se schránkou domovní. Stěžovatel v daném směru odkazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2011, č. j. 8 As 16/2011 – 83, publ. pod. č. 2486/2012 Sb. NSS, avšak tento judikát nelze z několika důvodů aplikovat na nyní posuzovanou otázku. Ve věci, na niž stěžovatel odkazuje, se jednalo o doručování písemností do vlastních rukou dle správního řádu, nikoliv o doručování jiných písemností v soudním řízení správním a nejednalo se o službu „odnášky“, ale o službu „dodání prostřednictvím poštovní příhrádky“, tedy o tzv. P. O. Box.

[12] Jak uvedl Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 11. 11. 2015, č. j. 3 As 101/2015 - 65, je nutno tyto dvě služby rozlišovat. Ačkoliv zdejší soud připouští, že poskytují adresátovi obdobný komfort ve smyslu možnosti vyzvedávat si veškeré zásilky na poště, resp. převádějí na adresáta odpovědnost za to, že si zásilky vyzvedávat bude, v porovnání se službou „dodání prostřednictvím poštovní příhrádky“ v případě „odnášky“ nedochází ke změně místa doručení, ale pouze k uložení v provozovně pošty.

Jestliže je uložení písemností fakticky realizováno vložением do specifické přihrádky, není možné ji z hlediska definice služby „odnáška“ považovat za jinou adresátem užívanou schránku, ačkoliv P. O. Box tuto funkci plnit může.

[13] Z citované právní úpravy služby „odnáška“ také vyplývá, že ji nelze použít v případech, kdy by to bylo v rozporu s poštovní smlouvou uzavřenou s odesílatelem. Na základě zákonných ustanovení o doručování byly instrukcí Ministerstva spravedlnosti č. 145/2011-OD-ST, kterou se vydávají vzory obálek pro doručování písemností soudů a státních zastupitelství, potvrzení o přijetí, vzory výzvy a sdělení pro vyvěšení na úřední desce soudu a státního zastupitelství, stanoveny náležitosti obálek pro doručování soudních písemností tak, aby doručování odpovídalo příslušným právním předpisům. Současně bylo stanoveno, že tyto obálky budou opatřeny zeleným pruhem. Obálka typu III., kterou krajský soud předmětnou písemnost stěžovateli doručoval, je pak specifikována tak, že se na ní uvádí „Neukládat“, což také odpovídá dikci § 50 odst. 2 o. s. ř., který stanoví, že pokud není možné písemnost vhodit do schránky, bez dalšího se vrací soudu, neukládá se. Jestliže by tedy provozovatel poštovních služeb uložil písemnost v obálce typu III. u dohodnuté provozovny, jednal by v rozporu se zákonem i v rozporu se smlouvou uzavřenou s odesílatelem.

[14] Tento závěr koresponduje také se zněním Poštovních podmínek České pošty, s. p. - základní poštovní služby, v nichž Česká pošta, s. p. vyloučila možnost u uvedeného typu obálky upustit od doručování na adresu příjemce a písemnost uložit u dohodnuté provozovny. Z této skutečnosti vychází také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2017, č. j. 1 Azs 20/2017 – 29, v němž zdejší soud uvedl, že „*skutečnost, že stěžovatel využívá služby „odnáška poštovních zásilek“ [...], nemá vliv na posouzení možnosti vhodit doručovanou písemnost do adresátovy schránky. Na základě žádosti o odnášku poštovních zásilek pošta zajišťuje, aby druhy poštovních zásilek označené adresátem ve formuláři žádosti byly ukládány na dohodnuté poště bez pokusu o dodání v místě určeném v poštovní adrese s tím, že si je bude sám z pošty odnášet (srov. usnesení NSS ze dne 11. 11. 2015, č. j. 3 As 101/2015 - 65). To ovšem neplatí v případě, kdy při doručování zásilky, jejíž převzetí příjemce potvrzuje a není určena do vlastních rukou, odesílatel použije zvláštní obálku s dodejkou, která má zelený pruh (čl. 25 odst. 14 Poštovních podmínek České pošty, s. p. - základní poštovní služby). I kdyby tedy stěžovatel prokázal, že má s Českou poštou uzavřenou smlouvu o službě „odnáška poštovních zásilek“ a u vybraných druhů zásilek adresovaných stěžovateli by se tak provozovatel poštovních služeb nepokoušel dodat je do stěžovatelovy domovní schránky, ale ukládal by je u dohodnuté pošty, nemohl by takto postupovat v případě písemnosti odesílané soudem v obálce typu III. (se zeleným pruhem)“.*

[15] Provozovatel poštovních služeb tudíž nepochybil, jestliže doručoval stěžovateli písemnost na jeho adresu a jako důvod nemožnosti vložení do schránky uvedl, že stěžovatel nemá domovní schránku.

[16] Druhou podmínkou využití doručování prostřednictvím úřední desky soudu je dle § 50 odst. 2 o. s. ř. skutečnost, že doručující orgán zanechal v místě doručení, je-li to možné, písemné oznámení o doručovacím pokusu a o tom, že zásilka bude vrácena odesílajícímu soudu. Stěžovatel namítal, že toto oznámení nebylo v místě doručení zanecháno, což je možné potvrdit v případě prvního doručovacího pokusu, neboť z obálky nebyla oddělena část „Oznámení a poučení“.

pokračování

[17] Nejvyšší správní soud však dospěl k závěru, že v předmětné věci krajský soud mohl mít podmínky pro doručování prostřednictvím vyvěšení na úřední desce soudu za splnění u druhého doručovacího pokusu, neboť doručující orgán na obálce, která se vrátila soudu dne 26. 6. 2019, vyznačil poznámku „nemá DS“ a přestože obálka vykazuje dílčí nedostatek v tom smyslu, že na ni doručující orgán nevyznačil, zda bylo, či nebylo možné zanechat v místě doručení písemné oznámení, jeho zanechání v místě doručení vyplývá ze skutečnosti, že z obálky byla oddělena právě část „Oznámení a poučení“.

[18] Soud nemá povinnost ani reálnou možnost zkoumat, kde přesně bylo v místě doručení oznámení zanecháno, je především odpovědností stěžovatele, aby měl pro účely doručování úředních zásilek zřízenou domovní schránku, a jde k jeho tíži, pokud tak neučinil. Nejvyšší správní soud však považuje za důležité poznamenat, že v rozsudku ze dne 27. 10. 2016, č. j. 8 As 175/2015 – 116, dospěl k závěru, že jestliže adresát nemá domovní schránku a využívá služby „odnáška“, je možné za vhodné místo k zanechání výzvy k vyzvednutí zásilky doručované do vlastních rukou obálkou typu I. dle § 49 odst. 2 o. s. ř. považovat právě poštovní provozovnu, u níž má adresát sjednaný odnos pošty. Tento závěr je však na doručování obálkou typu III. neaplikovatelný. Doručování jiných písemností dle § 50 o. s. ř. neumožňuje zanechání oznámení „vhodným způsobem“, ale stanoví striktně zanechání oznámení v místě doručení. Z uvedeného pak vyplývá, že místem zanechání oznámení nemůže být dohodnutá provozovna pošty, ale vždy pouze adresa, na níž má být doručováno.

[19] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podmínky pro doručování prostřednictvím úřední desky soudu dle § 50 odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 42 odst. 5 s. ř. s. byly v předmětném případě splněny. S ohledem na skutečnost, že k vyvěšení písemnosti došlo dne 27. 6. 2019, fikce doručení usnesení o odmítnutí žaloby nastala v pondělí dne 8. 7. 2019.

[20] Podle § 106 odst. 2 s. ř. s. musí být kasační stížnost podána do dvou týdnů od doručení rozhodnutí, zmeškání této lhůty nelze prominout. Podle § 106 odst. 4 s. ř. s. se kasační stížnost podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u soudu, který napadené rozhodnutí vydal. Podle § 40 odst. 2 s. ř. s. lhůta určená podle týdnů končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek její lhůty. Dnem určujícím počátek lhůty dvou týdnů byl den doručení napadeného usnesení stěžovateli, tedy pondělí 8. 7. 2019. Poslední den lhůty tak připadl na pondělí 22. 7. 2019 a tímto dnem lhůta k podání kasační stížnosti marně uplynula. Kasační stížnost stěžovatel podal prostřednictvím e-mailové zprávy adresované krajskému soudu až dne 23. 7. 2019 a tato kasační stížnost je tak podána opožděně.

[21] Nejvyššímu správnímu soudu tak nezbylo, než podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. kasační stížnost jako opožděnou odmítnout.

[22] Vzhledem k odmítnutí kasační stížnosti pro opožděnost již Nejvyšší správní soud nerozhodoval o žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků ani o jeho návrhu na ustanovení zástupce (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Ans 6/2008 – 48, publ. pod č. 1741/2009 Sb. NSS).

[23] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 24. října 2019

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu